

І гукаю
нагайсьте,
и свого не
чурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редкація і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Нью-Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Нью-Йорку (212) 227-3250
(212) 227-3251

РІК LXXXII Ч. 34. ДЖЕРСІ СІТІ І НЬО ЙОРК ЧЕТВЕР, 20-го ЛЮТОГО 1975 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK THURSDAY, FEBRUARY 20, 1975 No. 34. VOL. LXXXII.

УЛАСОВІ САМЧУКОВІ СНОВНИЛОСЯ 70 РОКІВ ЖИТТЯ І 50 РОКІВ ЛІТЕРАТУРНОЇ ТВОРЧОСТІ

Торонто. — Уласові Самчуків, одному з найвидатніших сучасних українських письменників та культуротворців, авторів багатьох монументальних творів якого свого часу советський пропагандист назвав "музикою з дубиною", сповнилося цього місяця 70 років життя та 50 років його літературної творчості. З цієї нагоди Президія Об'єднання Українських Письменників "Слово" з підписом голови Григорія Костюка і секретаря Остапа Тарнавського, переслала Ювілейні gratulacyjні листи, в якому сказано:

Улас Самчук

Вельмишановний і Дорогий Уласе Олексійовичу!

Президія Об'єднання Українських Письменників "Слово" від усіх своїх членів, розсіятих по багатьох країнах західного світу, вітає Вас сердечно з 70-річним життям і 50-річчям культурної і літературної творчості.

Через лихоліття нашої доби Ви ще юнаком опинилися поза межами рідного краю. Але, покинувши рідний край, Ви Батьківщину свою душою ніколи не покидали. Ви виповнили нею ажурні свою душу, своє серце і пішли, збагативши, у свою велику життєву мандрівку. Дух Батьківщини змінив Ваш талант у Вашу руку перо і вад у Вашу руку піро і надихнуло писати українські поезії. Батьківщина наша — жива і багатороздільна, глибока і горда, неупокорена і усміхнено-сонячна — зробила всю Вашу велику мистецьку творчість. У цьому правда, ідейно-вихована сила і мистецький чар Ваших творів.

Творчість Ваша не тільки талановито продовжує традиції українського соціально-психологічного роману, але й, одночасно, поглиблює, поширює і збагачує ідейно, тематично і формально цей жанр. Ви отворили вемірну галерею нових образів в українській літературі — людей, від природи обдарованих будівничих, організаторів і творців духовних і матеріальних цінностей життя. У цьому Ваша особлива заслуга і особливе місце в історії української літератури.

Але ми не забуваємо, й особливо сьогодні з відчуттю підкреслюємо, Вашу велику роль в творенні організованого життя письменницького в діаспорі. Наприкінці 20-их років Ви були серед тих перших, що своєю творчістю по-

З ПОНЕВОЛЕНИМИ НАРОДАМИ — ПЕРЕДУМОВА СВОБОДИ ДЛЯ ПОЛЬЩІ, ЗАЯВЛЯЄ ПОЛЬСЬКИЙ АВТОР

Париж. — На сторінках польського еміграційного журналу "Культура" за січень появилася стаття Теодора Домбчевського з Польщі на тему: "Якої прагнучи Польщі?" Стаття цікава тим, бо в ній автор з'ясовує не тільки значення погіршення відносин в Польщі, зокрема коли йдеться про виховання молодого покоління у польському національному дусі, але також подає ряд думок щодо майбутнього, підкреслюючи, що хоч він "говорить тільки у власному імені", то все таки "висловив тут погляди, які рідко коли зустрічалися (у Польщі) із спротивом". Особливо цікаве ствердження автора, що сама постановка питання, мовляв, вистачає розв'язати справу свободи народу — не є задовільною. Свобода народу з тоді повна, коли вона гарантує, "свободу в житті одиниці", а коли йдеться про народ — забезпечує "свободу прямувати до спільної мети". В сучасній Польщі є дема свобода, але не уластивому зміст... Це "свобода затримує національну самобутність". У висліді, вже представники післявоєнного покоління, часом не цікавляться нашою історією, навіть останнього пісториць, про неї не знають, чи, що гірше, задовольняються її пофальшованою версією".

Порятунком для Польщі — це визволення від совет-

кої контролі. Цього сама Польща не може досягнути. На думку автора, "ми повинні усвідомити собі, що у нашому змаганні до свободи російський народ, а з ним разом глибоко понижуваний народи український, білоруський, литовський та інші, що входять в склад імперії, з нашими природними союзниками... Польща, якої прагнемо, можлива тільки в сім'ї інших вільних, що управляються на основі етичних засад народів і стремління до неї має бути поєднане з стремлінням до звільнення всіх поневолених народів. З цього випливає наказ для нас співпрацювати з народами, з якими нас зв'язують найглибше історія і сучасне положення, з тими, з якими ми колись співжили: українським, литовським, білоруським, а також з чеським і словацьким, а передусім з російським, визволення якого від умертвлячої його долі трини буде мати для майбутнього вирішальне значення. Наближення з цими народами може і повинно відбуватися без труднощів, еміграції, але не менше також і в країні і з часом пораз більше значення матиме усвідомлення, що наша доля нерозривно зв'язана з їхньою долею і що по сучасній національній інтерес нас від них не відділяє".

Проф. д-р Петро Стерчо очолює нову управу Відділу УККА у Філадельфії

Філадельфія, (О. Лей). — В невідому, 16 лютого ч. р. тут в залі УСО "Тризуб" відбулися загальні збори Відділу Українського Конгресового Комітету Америки в результаті яких обрано нову Управу з проф. д-ром Петром Стерчо як головою у проводі. Д-р Іван Скальчук, який очолював Управу цього Відділу від 1970-го року, рішуче відмовився від кандидатури на перевибори. Загальними зборами, в яких взяло участь біля 65 осіб, члени Управи, представники товариств та індивідуальні платники Народного Фонду, проводила президія в складі: д-р Петро Стерчо — голова, проф. Микола Оста — заступник, інж. Роман Крайчик і інж. Володимир Качор — секретарі. В поточній президії були: офіційні представники Центрального УККА проф. д-р Богдан Гнатюк і ред. Ігнат Біленький.

Проф. д-р Петро Стерчо

Зійшли і чоловічий хор "Прометей", зорганізувала зустріч і дуже вдалий концерт Ганни Колесник, брала участь в Тижні Поневолених Націй тощо.

Велику увагу і вклад праці вложено в проведення акції в обороні Валентина Мороза та прав людини. Управа вислала десятки листів і телеграм до різних урядових чинників — сенаторів і конгресменів, підготувала участь Філадельфійської громади 13-ма автобусами у Вашингтонській маніфестації зібрав додаткові фонди на 2 автобуси для безкоштовного перевезення молоді Плати і СУМА до Вашингтону. Управа також підтримувала фінансово працю Вашингтонського Комітету Оборони В. Мороза та тісно співпрацювала з місцевим Комітетом Оборони, який під проводом молодих жінок з 98-го Відділу СУА та головуванням мгр Уляни Мазур-Кевич, перевів дуже активну працю серед американського світу в справі оборони В. Мороза. Окрему велику підготовку працю проробила Управа Відділу УККА у ділянці української участі у запланованому відзначенні 200-річчя Незалежності ЗС-А. Український Громадський Комітет цих відзначень очолює д-р Іван Скальчук.

Під кінець зйгту уступають представники Станції Див-

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД „НЕ БАЖАЄ СОБІ" ВЛАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕРКВИ, ВАЛЕНТИН МОРОЗ — „НЕ НАША СПРАВА", — КАЖЕ ФІЛАРЕТ, ЕКЗАРХ МОСКОВСЬКОГО ПАТРІАРХА В УКРАЇНІ

ДЕЛЕГАЦІЯ „ЦЕРКОВ ОССР" ПОЧАЛА ВІДВІДИНИ ЗСА

Фрагмент демонстрації перед будинком Національної Ради Церков під час пресової конференції советських церковників у вівторок, 18-го лютого 1975 р.

Нью-Йорк. — 19-літня делегація представників Російської православної Церкви в інших Церквах, яким советський уряд дозволив діяти, прибула до ЗСА в неділю, 16 лютого. Того ж дня ввечері в катедрі св. Варфоломія Російської Церкви Америки в Нью-Йорку влаштовано для делегації формальне привітання. Наступного дня, 17 лютого, делегація гостювала у голови Православної Церкви в Америці митрополита Іриней, який влаштував для членів делегації прийняття з участю 90 осіб. В часі прийняття промовляв митрополит Іриней, а від імені делегації митрополит Філарет, митрополит Ювеналій і митрополит Грузинської Автокефальної Церкви Ілля. З привітальними промовами виступили там також представники грецького архієпископату в ЗСА. Як відомо, Православна Церква в Америці, яка нахилилася у зв'язках з Московським патріархатом, видала була напередодні приїзду делегації спеціальне звернення до своїх вірних, у якому критично висловлювалося про "атеїстичний советський режим". У тому ж томі промовляв на прийнятті митрополит Іриней. 18 лютого делегація відвідала головного канцелярія свого фактичного спонсора і опікуна, Національну Раду Церков,

Нью-Йорк (М. Сосновський). — „Восхи в овечих шкурах". — з такими і подібними кличками зустрічала у вівторок 18 лютого перед будинком Національної Ради Церков група демонстрантів 19-літню делегацію Російської Православної Церкви. Цей клич став цілком зрозумілим для кожного, хто був на пресовій конференції з участю провідних членів цієї делегації і чув їхні пояснення та їхні відповіді на окремі питання щодо положення окремих Церков в СССР, переслідування вірних, арештів, заслання тощо. Особливо цілком нехристиянськими, бо сповнені мимовільної несправедливості і перекручування історичних фактів, були заяви і відповіді голови делегації митрополита Філарета, екзарха московського патріарха в Україні, який у відповідь на питання про те, чому серед представників Церков народів СССР немає представників Української Православної Церкви, відповів, що він сам нібито є представником православних українців, які „на лоні матері" — Російської Православної Церкви „свободно" та „повністю" задовольняють свої релігійні потреби. Дещо пізніше той же митрополит Філарет своєю відповіддю на це питання уточнив, зазначаючи вже цілком просто, що „український народ не бажав собі окремої Української Православної Церкви", а Українську Автокефальну Православну Церкву „на бажання вірних" засновано у 20-их роках. Не змінив він, однак, пояснити, як ці вірні це своє „бажання" виявили.

Коли ж йдеться про Українську Греко-Католицьку Церкву, то тут цей з ласки Москви „митрополит Кисва і Галич" постарався навіть ширше розповісти учасникам пресової конференції про т. зв. Львівський синод 1946 року, на якому, мовляв, українські католицькі вірні „добровільно" і „спонтанно" виявили „бажання" повернутися до „пробратівської" Російської Православної Церкви. Ця Церква — з його словами — „автоматично бажання вірних", висловлене на цьому „сіноді" і „приділена" українцям греко-католикам до Російської Православної Церкви, в якій „вони сьогодні незвичайно добре почувуються і мають змогу вільно виконувати релігійні і церковні практики".

Не відповів митрополит Філарет на питання про те, чому засуджено на довічне ув'язнення голову Української Греко-Католицької Церкви, тодішнього митрополита Львівського і тепер Верховного Архієпископа і кардинала Йосифа Сліпого. (Закінчення на стор. 4-й)

Підписано договір про перетворення Маріанських островів у „коммонвелт" ЗСА

Сайпан, Північні Маріяни. — У суботу, 15 лютого, представник американського уряду Френклін Вільямс і Едвард Пангеліман, голова Комісії для політичного статусу Маріанів, підписали пакт, який евантуально має довести до того, що ці 17 островів, які нахилилися посеред Тихого океану на південь від Японії, мають одержати статус „коммонвелту" ЗСА, подібно як це тепер має Порто Ріко. Пакт зазначає, що більшість із 14,000 мешканців Північних Маріанів одержать американське громадянство. Коли остаточно буде наданий статус „коммонвелту", острови матимуть власну конституцію і самоуправління, а Америка тільки перебере на себе оборону цих островів і ведення закордонної політики. Підписаний пакт мусить бути затверджений Легіслатурою Маріанів, а також схвалений плебісцитом населення цих островів. ЗСА хочуть, щоб плебісцит проходив під наглядом Об'єднаних Націй.

Опісля мешканці цих остро-

„Хамство" в СССР

Київ. — На тему „хамства" в СССР „хамство багатолітнє", що він навіть ілюструє конкретними прикладами з іпохондричного життя. Мало того, він відзначає, що проблема в тому, що з боку загальногромадянства немає спротиву хамській поведінці. „А чи не надто часто відступасмо ми перед хамством, — запитує советський автор, — замість того, щоб давати йому непаданий бій у кожному випадку, в кожному прояві?" Зацікавивши Брежнєва для скріплення своїх висновків, він пише: „боротьба проти „хамства" — наша спільна справа. Це не тільки виконання дій у школі і сім'ї. Це наперед небадуже ставлення до проявів хамства у громадських місцях".

Українці в Канаді одержали 450,760 доларів на плекання рідної культури

Оттава. — Пресова агенція Кенеді Пресс інформувала, що посол Герольд Герберт 27-го січня проголосив у Палаті Співів в Оттаві список етнічних груп в Канаді, які отримали допомогу від федерального уряду на плекання своїх культур. З усіх етніч-

„Літературна Україна" інформус про смерть Михайла Рудницького

Київ. — На сторінках „Літературної України" з 7 лютого появилася повідомлення президії правління Спілки письменників України, Львівської організації Спілки письменників України та ректорату Львівського Державного Університету ім. Івана Франка про смерть відомого

них груп українці отримали найбільшу суму державних субсидій. Федеральний уряд на протязі двох останніх років видав 4 мільйони 300 тисяч доларів на допомогу етнічним культурам; українці отримали з цієї суми 450,760 доларів.

СВОБОДА

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1974.

Правильна пропозиція

Польський крайовий автор на сторінках паризької „Культури“ з січня цього року у статті: „Якої прагнати Польщі?“ одверто і правильно поставив питання передумов політичного звільнення Польщі з-під російської — союзової залежності. В першій мірі він відійшов від досить стандартного розуміння т. зв. визвольної політики, додаючи найбільш реальні можливості визволення в загальному контексті визвольної боротьби ВСІХ поневолених Московською народів. Виходячи з такої засади, він пише про konieczność політичної співпраці між поляками і сусідніми з ними народами, які знаходяться у подібному положенні — українцями, литовцями, білорусами, чехами, словаками і всіма іншими під контролею, чи у залежності від совєтської Москви. Згідно з його твердженнями, „Польща, якої прагнемо, можлива тільки у смі інших вільних народів, які управляються згідно з етичними засадами, а стремління до неї (вільної Польщі) мусить бути поєднане із стремлінням до звільнення всіх поневолених народів“.

Це один бік проблеми. Інший — це відношення до росії і розуміння місця і ролі російського народу у процесі визвольної боротьби народів Східної Європи. Автор визначно розрізняє між всіма тими росіянами, які стоять на позиціях великодержавної російської імперії, тобто між режимом імперіалістичними колами, а тими росіянами, які таку політику режиму вважають шкідливою для російських національних інтересів. Як приклад такої постановки, автор статті в „Культурі“ наводить А. Солженіцина, наголошуючи той факт, що Солженіцин і його прихильники пропонують керуватися етичними засадами у взаєминах людей між собою і у взаєминах між народами. Коли ж йдеться про усе комплексне питання із совєтською системою і совєтським російським імперіалізмом, то автор заступає погляд, що „вирішальне значення для майбутнього“ матиме той факт, коли російський народ „звільниться від долі, що його душить“ і з цієї причини він вважатиме помилковим утворювати російський народ з російським імперіалізмом і його речниками.

Не виходячи в ґрунтовніший аналіз окремих думок польського автора, можна ствердити, що основна засада єдності і співпраці поневолених совєтською Росією народів Східної Європи і Азії, включаючи народи також і сателітних країн, є не тільки правильна, але й одностайно реальна передумова успіху у визвольній боротьбі. Йдеться тільки про те, щоб всі зацікавлені народи, включно з росіянами, які зрештою імперіалістичних позицій, усвідомили собі, що така пропозиція не суперечить нічому національному інтересові будь-якого народу Східної Європи і Азії.

Дісно країна вільних

Минулої суботи представник американського Уряду і голова Комісії для політичного статусу Північних Маріанських островів підписали пакт, який есентуально мав би повести до того, що ці 17 островів, які знаходяться на південь від Японії, одержали б статус „коммонвелту“ ЗСА, тобто, ввійшли у такий політичний зв'язок із Америкою, який існує між цією країною і Порто Ріко. Пакт зазначає, що якщо Північні Маріанські одержать статус „коммонвелту“, то мешканці цих островів будуть американськими громадянами, матимуть самоуправління і власну конституцію, а Вашингтон тільки перебере на себе оборону і ведення закордонної політики.

Свою вимову має факт, що хоча в справі одержання „коммонвелту“ звернулася до Вашингтона сама Легієнтура Північних Маріанів, то уряд ЗСА хоче, щоб рішення між населенням цих островів був переведений під наглядом Об'єднаних Націй, який мав би доказати, чи населення справді бажає виходити в такий політичний зв'язок з Америкою. Це казав, що Вашингтон не те що не хоче змушувати нікого в будь-які зв'язки із ЗСА, але також хоче запобігти правдоподібним закидам, очевидно з боку комуністичних держав і деяких країн так званого „третього світу“, що, мовляв, Америка продовжує свою імперіалістичну експансію. ЗСА не бажали б навіть тіні таких підозрів і відповідно поступали. Як одним із доказів цього може послужити факт, що кожного разу, коли в „коммонвелт“ Порто Ріко відбуваються вибори, то порторіканська партія, яка вимагає самостійності для того острова, виставляє своїх кандидатів, але кандидати і програма цієї партії притягують тільки 2 або 3 відсотки голосів. Окре, Америка не бажав силою удержувати контроль над Порто Ріко та іншими „коммонвелтами“ і територіями, а навпаки, дає їм змогу самим вибирати, який політичний зв'язок із ЗСА хочуть мати. Рішення Вашингтону надати Північним Маріанам статус „коммонвелту“ тільки під умовою, що на це погодяться населення цих островів у плебісциті, переведеному під наглядом Об'єднаних Націй, ще раз підтверджує цей факт.

ПРОБЛЕМА НЕМОВЛЯТ

Написала Віра Дорожницька

На початку червня цього року широко відомий часопис Америки та і всього світу вмістив наслідки цікавого інтерв'ю, яке було переведено з високоосвітніми, добре матеріально забезпеченими, замужніми бездітними парами. На запит, чому вони не мають дітей, деякі відповіли, що у пляні їхнього подружнього життя материнство не входить взагалі, інші дипломатично зауважили, що з бігом часу погляди змінюються, і не виключено, що колись вони відважаться адоптувати або навіть мати свою власну дитину.

Рішення залишитись бездітними ці жінки мотивують високим коштам виховання дітей і страхом, що притхид їх може пошкодити фаховий кар'єрі. Можливо це, на нашу думку, шкідливе міркування, належить декільком егоїстично наставленим парам, та, на превеликий жаль, статистика показує що у родинних, де жінка має закінчену високу освіту, останніми роками, у-крайньому випадку, народжується лише одна дитина.

Вчені перестерігають людство про-

ти знищення повітря, води, зменшення енергії та вичерпання харчових запасів, яке спричиняється перенаселенням Матері - Землі, але ж перенаселення створюється не перенаселенням, цивілізованими націями, а найбільше відсталіми, недорозвиненими, недоживлюваними народами. Обниження народження дітей серед інтелігенції Європи не є трагічною загрозою, бо селянські та робітничі родини частину своїх дітей посилають на студії, поповнюють потреби держави в інтелектуальних працівниках.

В Америці, населення якої складається майже з усіх існуючих націй та рас, зменшення народжуваності дітей серед білого населення, а особливо серед його інтелігенції, порушуватиме існуючу рівновагу між білою, чорною та жовтою расами.

Чому ж високоосвічені жінки Америки частіше уникають материнства, ніж їхні сестри - європейки. Виглядає, що однією з основних причин є винятково соціальні умови та високий матеріальний пошук життя у нашій країні. Європейське подружжя має можливість найняти жінку чи дівчину - помічницю у хатній праці, довідчену няньку дітям, у той час, як у нас за останніх двадцять років майже цілком зникли такі звані хатні робітничі - служниці, бо кожна жінка воліє працювати у крамниці чи на фабриці під опікою юній, ніж братись за відповідальну працю у приватно-

І. Вовчук

НАЛИВАЙ ПОПОЛАМ!

На бензинову станцію (Авто заправна станція) в'їждять „Волга“. З машини вискокують люди, — приклади з Донбасу. Підходячи до заправника, про стагають жемит талонів на бензину і тихенько говорять: „Наливай пополам“. Цим разом заправник не надів. „Наша присутність перешкодила йому зробити так“, — пишуть в „Ізвестіях“ за 12 січня ц. р. директор директор Курськкої нафтобазі і голова групи народної контролю. Урядовий офіційс вдруге на прогній січня б'є на сполох про „розбазарювання“ палива, бідкуючись, що наливання наліво завдає великої шкоди державі.

Пальне для машин в СССР постачають „АЗС“ (Авто заправні станції). Водії айт одержують його на талони — еквівалент грошей. На машини, що є у віданні державного автопарку (організації, установи, підприємства і інші), одержують пальне на т. зв. єдині талони, які видаються шоферам в установках і на підприємствах. Власники особових авт купують талони на одержання бензину на АЗС або в крамниці. Централізоване забезпечення автотранспорту талонами мало б забезпечити економічне витрачання пального. А в дійсності сталося протилежне.

В державних установах і організаціях немає належного обліку витрат пального. Дуже часто водії авт дописують рейди, збільшують кілометраж, і в них лишаться зайві талони — своєрідний еквівалент грошей. Ці лишки шофери збувають заправникам не за визначену ціну, а далеко дешевше, бо це їм і так вигідно. У заправників створюються „резерви“ пального, часто у великій кількості, яке вони і продають за ціниці — „наливають пополам“.

Власники авт, замість купувати талони на пальне, — це часто пов'язане з труднощами, бо не завжди на станціях продаються талони, купують без талонів за дешеву ціну у заправників пальне з тих запасів, що створились від надбавки талонів у водії державного автотранспорту. Так простіше, зручніше і вигідно продавцям і покупцям.

В областях і республіках, — твердять урядові офіційс, — річний продаж пального буває дуже мізерний, начебто власники авт і мотоциклів набули їх не для їзди, а для споглядання, або раз на рік поїхати в гості недалеко від хати.

Праця на Авто заправній станції приваблює людей. На багатьох станціях Курськкої і навколо його працюють дипломовані фахівці з високою освітою — економісти, геодезисти, інженери, вчителі зовсім не шкодуючи що мають заробіток сімдесят карбованців. За роки два - три праці „наливають пополам“, у них накопичується, за окресленням „Ізвестій“, „відстоється“, якась

сума, рівноцінна тій машині, за обслуговування якої вони так халапостять.

За один насксок (рейд) контролери відібрали на двох станціях у заправників „лівих“ талонів на 3,125 літрів. І того ж дня у 34-ох власників машин було відібрано 124 єдиних талонів на 1,360 літрів.

Занепокоєні таким станом, „Ізвестія“ не бачать іншого виходу, як поведи боротьбу з розкраданням пального на „АЗС“ посилюючи суспільну контролю, залучивши до неї велику кількість комуністів і комсомольців. Газета радить закріпити їх за окремими станціями, організуючи змагання за викорінення зловживань.

В московсько-большевицькому царстві „зрілого соціалізму“, де партія веде, всі за велінням її мають змагатись. Соціалістичне змагання, як і все там, плановане. Робітники „АЗС“ в системі нафтобаз теж змагаються, схвалюють і підписують соціалістичні зобов'язання обіцяючи якнайбільше вторговувати, обслуговуючи авт. А на ділі, в дійсності ті зобов'язання перекреслює практика — „наливай пополам“, а вона дуже поширена. Для боротьби з нею, щоб збільшити надходження за пальне до державних кас, доводиться посилювати суспільну контролю включати до неї „комуністів і комсомольців“. Існуючої досі адміністративної і народної контролю не вистачає. Бригади, групи, в посилені суспільної контролю змагатимуться між собою за краще стеження за змагунами „АЗС“. Двоповерхове змагання.

„Ізвестія“ зі задоволенням описують великі успіхи від посиленої суспільної контролю з „великою кількістю комуністів і комсомольців“. Вони ствердили за роботою всіх десьтих заправних станцій круглу добу, потім звіряли дані за тижень, виявляючи найбільш напружені дні.

Так організувавши посилену суспільну контролю в боротьбі з п о з алпанням продажем пального, адалосся виявити „загальні закономірності“ в праці станцій, — твердять „Ізвестія“. А найголовніше те, що після посиленої контролю, в якій за робітниками станцій (заправниками) стежать круглу добу, впливи до кас в десяти „АЗС“ збільшились в три рази, тобто 300 відсотків. На десяти заправних станціях замість сподіваних 88 тисяч одержано до державної скарбниці 273,430 крб. і 18 копійок.

Цифри промовисті. В одному місті (Курськ), на десяти бензинових станціях за неповний рік в заправників „осіло“ 185 тисяч карбованців за бензину, продану по щаблі обліком водіям приватних авт за формулою: „наливай пополам“. А скільки пального „всмоктується“ по всьому царстві „зрілого соціалізму“? Розміри злов-

Микола Бараболяк

БІЛЬШЕ УВАГИ ПОЛІТИЧНИМ НАУКАМ

Хочу звернути увагу на одну для нас дуже важливу, а водночас дуже занедбану і недоцінювану ділянку розбудови наших сил — політичні науки.

Як голова департаменту політичних наук в одному з коледжів, я ознайомлений із процесом дослідів у тій ділянці і свідомий ваги тих дослідів. Переглядаю постійно „Р. С.“, орган Американської Асоціації Політичних Наук, де м. і. подаються прізвища докторантів та теми їх праць. Дістаю теж листи нових докторів політичних наук від різних університетів, кандидатів на працю. Шукаю за українськими прізвищами, шукаю за докторськими темами, пов'язаними з українознавчими дослідженнями — і досі не попав на ні одне. Може перечекаю.

Багато не-українців здобувши вищі наукові ступені під керівництвом професорів українців. В моєму департаменті працює професор, який зробив докторат під керівництвом проф. Пизжора. Чому наші адепти на вищих наукових ступені не використовують нагоди і не пишуть дисертацій на українознавчі теми під керівництвом наших професорів? Це прекрасна нагода являти проблеми української політики на світовій форумі.

Не хочу недоцінювати ваги історичних дослідів, що, кажуть, потрібні нам як метриця. А в політиці, звичайно, те, що діється, є в такій чи іншій причинно-наслідковій зв'язку з минулим. Але іноді без метрики можна твердити своє „я“. Часом суцільне перебуває у дуже неповному епістемологічному зв'язку

живань ніяк не говорять про „отчественну“ свідомість, про яку безграву бубнять жерці, большевицького догматизму, за яким імперія стартує в минуле. Притягнення великої кількості комуністів і комсомольців до суспільної контролю для посилення боротьби з „всмоктуванням“ державної безни приватними автами поза обліком казав на величезну прирав між всеядною партією і народами імперського комплексу СССР.

Кожний власник авт, не проти того, щоб заправити машину за половину ціни у заправника бензином в ф. і. станції з його „резерв“, що одержує з маніпуляції єдиноким талонами. Боротьба з тим важко, бо „злочинністю“ охоплюється широке коло людей, вона розкорієна в цілій системі брешівського владування. Диктатура, як система владування, що списується на силу, а не на закон, природно свої владі, породжує беззаконства. „Колі ми відкинемо право і справедливості, навчав Августин, то що таке держава, як не велика зграя розбійників? І що таке зграя розбійників, як не маленька держава“.

культурним життям та всіма новинами так скоро прогресуючого світу?

За короткий час ця жінка відстане від культурного та суспільного життя настільки, що стане нецікавою не тільки для колишніх своїх колег, але часом і для власного чоловіка, який, щиро дивуючись, шукаючи причини культурного збожжіння його колись такої мудрої дружини. Не виключено, що він, люблячи свою родину, оглядатиметься за товариством чужих, „модерніших“ жінок. Можливо і це відстрашує молодь жіночого роду залишатись студію, працю, цілком віддаючись вихованню дітей та хатній праці.

Для врятування родинного життя в сучасних умовах, коли жінка тягнеться до освіти, при браковій хатній допомозі було б добре, якщо наша країна взяла зразок з Ізраїля, який уже декілька років справляється жінок - служниць з європейських країн, особливо з Югославії. Вони майже цілком звільнили ізраїльлянок від хатніх обов'язків, даючи їм можливість бути матерями, і одночасно студіювати, працювати, маючи вільний час для культурних розваг та хатньої праці. Цю проблему, надзвичайно великої ваги може розв'язати лише уряд, даючи дозвіл на тимчасовий в'їзд жінок - заробітчанок.

Як же ж нам, українцям, зберегти-ся від виродження тут в Америці? Чимало українських овередків уже багато років мають дитячі світлички,

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

НАША МОЛОДЬ І ДРАМАТИЧНІ ГУРТКИ

Вся українська спільнота стурбована асиміляцією молоді в чужому середовищі. Всі ми турбуємось, багато говоримо про це, але на балячки і кімнатні. Тим часом, наша молодь, не маючи чим заповнити вільний від навчання час, шукає собі розваги серед інших, де часто попадає під вплив бездіяльного, а часом навіть злочинного елементу.

Ми маємо школи Українознавства, влаштуємо різні академії. Це все дуже добре, але цього ще не досить. Треба придумати щось, що постійно цікавило б молоді і притягло б до свого, українського середовища. Такою притягальною силою могли б бути аматорські драматичні гуртки. Чому ж жадна українська організація не цікавиться цим питанням. Це є велика помилка. Драматичні гуртки є одним з найвпливовіших засобів зацікавити молоді гуртуватися в своєму, українському товаристві. Треба створити якийсь комітет сприяння організації таких гуртків.

Добре було б подати думку нашим письменникам зятися за відповіді п'єси для молоді (ми їх не маємо). Багато з-поміж молоді хотіли б належати до аматорських драматичних гуртків, які вони були створені. Таким, порівнюючи легким і цілком доступним засобом ми змогли б зацікавити молоді і не дати їй забутися про своє українство, а також б практично здійснювати політичні завдання, не мають належних обґрунтованих підстав і „роблять політику“ оттак навромацки.

Мало з нас здалось собі справу з тих змін, що настали в міжнародних стосунках, в мисленні і практичних заходах в епоху атомової зброї. Багато з нас мислить, що катероріями міжнародних першої половини цього століття, коли в другій його половині чораз то яскравіше зарисовуються обрії мікропозитивного підходу до розв'язки питань міжнародної політики.

Отже, метою цих рядків є лише звернути увагу на вагу студій політичних питань і на потребу намагатись цю прогальну заповнити. Для того, щоб піднести студії політики, не треба творити „катедри“. Не треба робити збірник. Треба тільки, щоб кожний, хто може, чи то батько, чи професор, чи хто мас зрозуміння для ваги політики, заохочував молодих адептів науки, може навіть стипендіями, присвячувати студіям політики на вільному науковому рівні, писати докторські праці на теми, зв'язані з українською політикою, можливо під керівництвом українських професорів, яких є нині принаймні з десяток, і тим причиняти, може в більшій мірі, чим у якійсь іншій спосіб, поширюванню української праці, — правди, що говорить до інтелекту, а не тільки до емоцій, як то у нас водиться.

Чикаго

Наталі Бражнік

„ХТО КОМУ ЗАПОДІВ КРИВДУ?“

У „Свободі“ з 7-го лютого ц.р. був надрукований лист Юрія Степового із докором українським політичним організаціям та порадами, як треба вести акцію оборони переслідуваних.

В обороні В. Мороза були заангажовані численні українські організації, які, — кожна по своєму, старалась робити заходи на оборону В. Мороза. УККА та організація Визвольного Фронту робили масові демонстрації і безумовно ці демонстрації приносили користь, бо інформували американську публіку про долю В. Мороза та про його несправедливий засуд, як і про переслідування українських інтелектуалів. Юрій Степовий дуже помиляється, коли твердить, що „УККА і Організація Українського Визвольного Фронту“ як вже хочуть робити, то щоб „робили позуковисово і не виставляли себе на світ Божий, бо це тільки шкодить В. Морозові“. Пан Степовий уважає, що „всі комітети і акції, ініційовані політичними групами, є на шкоду переслідуванню“. А далше він радить, щоб ці акції були

Український емігрант не цим шляхом треба прямижати.

Тарас Івасик

Філадельфія

НЕЗАСЛУЖЕНА КРИВДА

Дня 4-го лютого ц.р. в „Свободі“ під наголовком „Юрій Степовий Митрополіт Кир Андресві“, появилася допис, підписаний М.Г., в якому зроблено кривду людям, які чесно працюють на славу української справи.

Правдою є, що публікація більшість оплескувала відому оперу співачку Галину Андресві і її 12-ти літнього талановитого сина Олександра який акомпанював своїй мамі. Думаю, що надатків на Кир Андресві не співає, але це завжди робить на вимоту публіки, тому, що це була академія. Пан М.Г. висловлює думку, що такий професійний співачка мусіла б акомпанювати професійною людиною. Пишучи таке, робимо кривду нашій молоді, яка здібна і завзято працює. Наприклад, в такому випадку ми мусимо напуть молоді підтримати і заохотити до праці. Насамперед і знаю, що Олександр приклад багато працює, щоб так прецізійно заграти. Мої учні казали, що вони прикладуть усіх зусиль щоб пописатись так, як Олександр Андресві.

Американці, наприклад, до телебачення в і ш у к у є щось небуденне. Невдано на 13-ій струї телебачення грала, як солістка, 10-літня дівчинка під акомпаньямент великої оркестри і славною на цілий світ маестра Бернштайна. Усі часописні присвятили найбільше місяця кривд отій 10-літній дівчині. Річ ясна, що вона не була ще професійною солісткою.

При тім нагоді хочу зазначити, що п. Терен - Юсків неслухно критикував Андрія Добрянського, соліста Метрополітної опери, який має призначення за собою більш фахових знавців музики і співу, як пан Ю.Т.

На превеликий жаль, ми українці волюмо прославляти чуже, а легковажити рідне.

Галина Андресві і Андрій Добрянський — це наше велике надбання. Вони приваляти нам уже багато слави у світі. Я пишавося ними.

проф. Маріанна Нуча

Нью Йорк

(Кінцею)

Три томи у гарній оправі \$15.00.
Також можна набути спомини цього ж автора
"НА ВІДМОУ КОНИ" у мистецькій оправі.
Ціна \$5.00 (брошурована), \$7.00 (тверда).
Замовляти на адресу: I. Drohoomyrecky
27 Baby Point Crs., Toronto, 9 Ont., Canada

